

**Remissvar
Fi2025/01485
Finansdepartementet****Handläggare:**judith.timoney@fub.se
mimmi.thor@fub.seSolna
2025-10-14**Remissvar
Promemoria****Ändring av kravet på befordringstid i den samhällsomfattande posttjänsten**

Riksförbundet för barn, unga och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning, FUB är en intresseorganisation som arbetar för att barn, ungdomar och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning ska kunna leva ett gott liv. Vi är cirka 26 000 medlemmar i lokalföreningar runt om i landet. Personer med intellektuell funktionsnedsättning och deras anhöriga är medlemmar i FUB, liksom många andra som delar vår grundsyn att alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter.

Sammanfattning

Riksförbundet FUB anser att förslaget om att ändra befordringskravet inom den samhällsomfattande posttjänsten från tvådagars- till tredagarsbefordran speglar en digitaliserad verklighet som alla samhällsmedborgare måste förhålla sig till, i så gott som alla delar av livet.

Dock måste denna påskyndning av samhällets digitalisering ske parallellt med satsningar på robusta åtgärder som möjliggör digital inkludering för personer som idag har en tillvaro som präglas alltjämt av digital exkludering. FUB välkomnar därför regeringens öppenhet för nya åtgärder i syfte att motverka ökad digital exkludering. Det är en inställning som dessutom överensstämmer väl med de rekommendationer som FN:s granskningskommitté för konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (Funktionsrättskonventionen) lämnade till Sverige i april 2024. Kommittén var mycket kritiska till Sveriges arbete med rättigheter för personer med funktionsnedsättning inom flera områden, inklusive digital tillgänglighet. I sin rekommendation, uppmanas Sverige, bland annat att ”garantera möjligheterna till digital tillgänglighet och elektronisk identifiering för personer med funktionsnedsättning”.¹

FUB: synpunkter**Nödvändigt stöd ges inte, nödvändig kunskap saknas**

¹ [Myndigheten för delaktighet \(2024\). Sammanfattande kommentarer avseende Sveriges kombinerade andra och tredje periodiska rapport.](#)

*"Det går inte att klara ett digitalt liv utan hjälp. Det går inte att klara ett vanligt liv heller eftersom allt är digitalt"*²

Personer med intellektuell funktionsnedsättning tillhör en grupp som alltför sällan ges förutsättningar för att kunna bli digitalt delaktiga på riktigt. Den världsunika undersökningen, **Svenskarna med funktionsnedsättning och internet (SMFOI³)** har år efter år visat att personer som har sin utbildningsbakgrund i den anpassade skolan samt personer som har LSS insatserna daglig verksamhet och/eller LSS-bostad för vuxna, drabbas hårdast av digital exkludering. I en specialrapport kopplad till undersökningen från 2023, **Specialrapport för grupperna i daglig verksamhet, anpassat boende och anpassad skola**⁴ kan man läsa:

"I vår undersökning ser vi att knappt hälften av personerna som bor på ett anpassat boende och runt fyra av tio i den dagliga verksamheten regelbundet behöver hjälp på nätet.

... Ytterst sällan nämner någon att de får hjälp av personalen på ett boende eller på en daglig verksamhet. Om personal nämns så är det istället när det finns en önskan om hjälp men då denna hjälp uteblir."

I sin rapport **Insatser för ökad digital inkludering och användning av digitala tjänster, Slutredovisning av regeringsuppdrag**⁵ (Fi2024/00172) redovisar PTS en liknande bild:

"I PTS diskussion med flera intresseorganisationer, pekas det på att ansvaret för hantering av digital assisterande teknik idag i allt för hög grad läggs på den enskilda individen eller dennes anhöriga. En sådan situation är inte hållbar. Många vare sig klarar av denna uppgift självständigt eller har det stöd som behövs från anhöriga för att tillägna sig tekniken.

Uteblivet stöd från vård- och omsorgsorganisationer leder därför till ineffektiv digital samhällsservice. För att verksamheterna ska kunna tillmötesgå det allt större behovet av stöd, behöver de investera i ny assisterande teknik, konsumentelektronik och i att utbilda personal. Även om ett sådant stöd kan utformas på olika sätt, kräver det resurser."

Därför föreslår FUB att regeringen genomför ett kunskapslyft för baspersonal inom LSS, med fokus på kunskap om anpassad digital teknik.

Omfattande brister i utformning skapar exkludering

*... många personer med funktionsnedsättning som är flitiga användare av andra tjänster på nätet ibland helt avstår från att använda komplexa tjänster. Denna icke-användning bland grupper som är på nätet behöver analyseras djupare i relation till samhällets digitaliseringsstrategi.*⁶

E-post är en av dessa komplexa tjänster som fördjupar redan existerande digitala klyftor. Men alla de e-postprogram som finns tillgängliga på marknaden idag kräver att användaren behärskar flera steg i en viss ordning – något som gör dessa program otillgängliga för personer med olika funktionsnedsättningar och diagnoser. I tio års tid har Riksförbundet FUB, tillsammans med flera andra aktörer, påpekat för PTS avsaknaden av ett kognitivt tillgängligt e-postprogram och behovet av att snarast utveckla ett sådant.

² [Specialrapport för grupperna i daglig verksamhet, anpassat boende och anpassad skola, sid. 14](#)

³ [Svenskarna med funktionsnedsättning och internet](#)

⁴ [Specialrapport för grupperna i daglig verksamhet, anpassat boende och anpassad skola](#)

⁵ [Insatser för ökad digital inkludering och användning av digitala tjänster Slutredovisning av regeringsuppdrag](#)

⁶ [Svenskarna med funktionsnedsättning och internet 2023, Huvudrapport](#)

I sin rapport, **Insatser för att öka andelen individer som är digitalt inkluderade / Delredovisning av regeringsuppdrag (Fi2024/00172)** skriver PTS:

Tjänster, teknik och information behöver vara inkluderande och bidra till att alla kan vara delaktiga i samhället, oavsett förmågor och förutsättningar. PTS har i uppdrag att stärka utvecklingen av kommunikationslösningar för personer med funktionsnedsättning och särskilda behov. Vi arbetar även för att långsiktigt förbättra den generella tillgängligheten inom våra ansvarsområden elektronisk kommunikation och post. Detta är många gånger en utveckling som gynnar samtliga individer. Behovet av sådana insatser kan antas öka och bli bredare.⁷

Riksförbundet FUB instämmer till fullo med PTS egen beskrivning av sitt uppdrag och behovsanalysen. Just därför känner vi en stor frustration inför myndighetens brist på initiativ gällande framtagandet av något så självklart som ett modernt, kognitivt tillgängligt e-postprogram i ett land som vill vara världsledande inom digitala lösningar för samhällets viktigaste tjänster.

Ett kognitivt tillgängligt e-postprogram skulle möjliggöra för många grupper att skicka och ta emot e-post på ett sätt som inte är möjligt i dagsläget - med digital exkludering som följd. Det handlar om personer med intellektuell funktionsnedsättning, NPF-diagnoser, afasi, dyslexi, åldersrelaterad kognitiv svikt samt ovana användare och personer med annat modersmål. Med andra ord handlar det inte om någon liten särgrupp.

FUB läste med glädje regeringens konstaterande i regeringsproposition Prop. 2025/26:1/ Utgiftsområde 22 – Kommunikationer:

Personer med funktionsnedsättning ska ha tillgång till kommunikationstjänster på likvärdiga villkor och i samma utsträckning som andra.⁸

Därför föreslår FUB att regeringen skyndsamt ger Post-och Telestyrelsen i uppdrag att utveckla ett kognitivt tillgängligt e-postprogram.

För Riksförbundet FUB

Christina Heilborn
Förbundssekreterare

⁷ [Insatser för att öka andelen individer som är digitalt inkluderade Delredovisning av regeringsuppdrag \(Fi2024/00172\), 2024](#)

⁸ <https://www.regeringen.se/contentassets/3416d1df56ae4fcaacf03ecd8ed81ab1/utgiftsomrade-22-kommunikationer/>
Utgiftsområde 22 – Kommunikationer Prop. 2025/26:1